

Saksprotokoll i yrkesopplæringsnemnda - 16.11.2021

Roger Pilskog, LO, sette fram slikt tilleggsforslag:

«Eit av Yrkesopplæringsnemnda viktigaste føremål er å bidra til at flest mogleg ungdomar får ei utdanning som fører til læreplass og fagbrev, og at verksemdene vert sikra faglært arbeidskraft. Difor meiner nemnda at dersom det er dokumentert tilstrekkeleg tilgang på læreplassar, må det opprettast tilbod slik at ungdom kan søke. Motsett meiner nemnda at det ikkje skal opprettast tilbod i skulen som vi veit det ikkje er læreplassar til.

På overordna nivå er Yrkesopplæringsnemnda nøgd med årets klassesak. Det er eit krevjande arbeid å dimensjonere skulen slik at tilgang på læreplass og arbeidslivet behov for faglært arbeidskraft er det avgjerande. Nemnda meiner det er gjort eit godt arbeid som langt på veg er i tråd med nemndas tidlegare tilrådingar og arbeidslivet behov for kompetanse og arbeidskraft

Nemnda viser til at det i dei seinare åra har vore gjort mykje godt utviklingsarbeid mange stadar for å styrke samarbeid mellom skule og arbeidsliv. Dette har både betra kvaliteten, gitt eit betre tilbod nærare lærebedriftene, som igjen har gitt arbeidslivet fleire lærlingar som dei etterspør. Det er framleis viktig at vurderingar av kva skular dei einskilde faga skal plasserast ved, tek omsyn til kva slags lærebedrifter som finns nær den einskilde skule.

Yrkesopplæringsnemnda viser til at fleire kunne vore sikra både læreplass og faglært arbeidskraft om fleire viste mobilitet og reiser dit læreplassen finns, samstundes som lærebedrifta må akseptera ein tilreisande ungdom. Nemnda meiner difor det må vurderast om det kan etablerast incentivordningar for å auke mobiliteten og for å motivere lærebedriftene til å utdanne fagarbeidarar til og slik sikre seg framtidig arbeidskraft.

Nemnda registrerer at nokre stadar kan lågt tal på ungdomskulla svekke moglegheit for å etablere tilbod som er etterspurt frå arbeidslivet, tilbod som har føreseieleg tilgang til læreplass. Nemnda meiner det må brukast skjønn ved vurdering av klassestorleik, og at det er positivt å tilretteleggje for kombinerte klassar, nytte kombinasjoner av undervising og andre ordningar som t.d Stryn modellen der det er mogleg, slik at arbeidslivets behov for lærlingar og faglært arbeidskraft blir ivareteke.

Nemnda er nøgd med at tal påbyggklassar frå VG2 yrkesfag til VG3 studieførebuande vert redusert. Dette er ei utfordring på fleire fagområde, men særleg Helse og oppvekst skil seg negativt ut. Alle som tek eit fagbrev har tilbod om å byggje på med VG4 studiekompetanse, og nemnda meiner difor det ytterlegare bør reduserast i talet på påbyggklassane.

Vestland har eit godt tilbod i YSK i samarbeid med arbeidslivet. Det er nemnda godt nøgd med, og er positiv til nye etableringar, men med den klare føresetnad at det er etablert avtale mellom skule og lærebedrifter på førehand..

Nærmare om enkelte programfagtilbod og behovet i arbeidslivet som nemnda har fått signal om

Bygg og anlegg

I bygg og anleggsfaga er det generelt god tilgang til læreplass, i nokre fag meir enn andre. Dette er ei næring som er til stades i alle fylkets kommunar, og det er difor viktig at tilbodet har geografisk spreining. Også i Bergen er det behov for å gjere tilpasningar, og nemnda merker seg at Laksevåg/ Maritime vgs i dialog med bransjen, ønsker å «bytte» ein tømrrar klasse med ein betong og mur klasse. Det meiner nemnda er eit forslag som må lyttast til, og la søkjarntala vise om det er behov for eventuelle justeringar.

TIP

Verksemdene innan Teknologi og industrifaga, melder i stor grad om aukande behov for lærlingar i tida framover. Det er likevel geografiske forskjellar med ulik tilgang på læreplassar som saka må ta høgd for. I Sunnhordaland er det eit prekært behov for faglærte innanfor ISO faga, og det er stilt garanti for læreplass frå store industriaktører. Då meiner nemnda at det må etablerast eit søkbart tilbod.

Elektro og datateknologi

For tilboda i Elektro og datateknologi er nemnda godt nøgd med at klassetalet for Stor Bergen vert nedskalert, som og er i tråd med bransjepartane si vurdering. Nemnda registrerer elles at det er eit stort behov for fleire lærlingar verksemdene i Nordfjord, og er uroa for tilbodet ved Eid vgs. Når det finns tilstrekkeleg med læreplassar, slik næringslivet melder om stort behov for, meiner nemnda at det og må opprettast eit søkbart tilbod, og at det legges til grunn skjønn. Så må klassejusteringssaka vise om det er grunnlag for klasser.

Helse og oppvekst

I oktober var det mange VG2 elevar med ungdomsrett, flest på Helsefagarbeider og færre på Barne og ungdomsarbeidar, som ikkje hadde fått læreplass. Særleg Bergen og omeignskommunane har denne utfordringa. Det må undersøkjast i kva grad dette skuldast dei tidlegare meldte utfordringane med store restansar i fagprøvar grunna problem med prøvenemndene, om det er forsøkt å få læreplassar andre stadar enn i Bergen og omegn, samt om dette kan skuldast nokon form for koronarelaterte utfordringar. Om desse tre faktorane kan avkreftast, vil det vere rett å redusere i tilbodet.

Samstundes er det slik at svært mange gjer eit bevisst val om to år på HO yrkesfag, for deretter velje seg over til VG3 studieforberedande. Alt for mange sit at utan verken fagbrev eller studiekompetanse, og det er naudsynt å gjere ein særskilt innsats for å motivere fleire til å fullføre med fagbrev, så kan dei eventuelt velje å ta studiekompetanse etter fullført fagbrev.

Sal, Service og Reiseliv

Innan Sal, Service og Reiseliv har ein dei siste åra i varierenda grad lukkast med å skaffe læreplassar.

Innan desse faga må bransjen sjølv i atskilleg større grad vise til antall læreplassar som er tilgjengeleg før nye klassar kan opprettast. Nemnda registrerer at desse fagområda har hatt prosentvis størst nedgang i formidling frå 2019 - 2020.

Tilbodet her må difor vurderast grundig opp i mot tilgjengelege læreplassar og kva tryggleiken er å kunne behalde dei.

Restaurant og matfag

Sjølv om det manglar god oversikt på tilgjengelege læreplassar, er det truleg stort behov for lærlingar. Søknad til desse linene er låg, og har vore fallande over tid. Det er behov for betre oversikt på tilgjengelege læreplassar, og det er sannsynleg eit behov for at fleire ungdomar søker seg til dette programområdet. Baker og konditorbransjens landsforeining viser i sitt innspel at dei ønsker eit samarbeid om eit regionalt kompetansesenter for baker og konditorfag. Nemnda ønsker at eit slikt initiativ må vurderast, men det bør omfatte heile programområdet. Fleire må difor inviterast inn til eit slikt samarbeid.»

Avrøysting

Pilskog sitt forslag vart samrøystes vedteke.
Innstillinga vart samrøystes vedteke ??????

Tilråding frå yrkesopplæringsnemnda

1. Tilbodet på bygg- og anleggsteknikk blir endra slik:

	Bygg- og anleggsteknikk (BA)
--	-------------------------------------

Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
1	Stord vgs	2	Tømrar	1	0,5	1,5
3	Askøy vgs	2	Tømrar	1	1	2
3	Sotra vgs	1	Bygg- og anleggsteknikk	4	-1	3
3	Sotra vgs	2	Tømrar	1	1	2
4	Austrheim vgs	2	Anleggsteknikk	0	0	3 plassar

2. Tilbudet på elektro og datateknologi blir endra slik:

Elektro og datateknologi (EL)						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
3	Askøy vgs	1	Elektro og datateknologi	3	-1	2
3	Fusa vgs	2	Automatisering			4 plassar
3	Slåtthaug vgs	2	Kulde- og ventilasjonsteknikk	0	1	1
7	Flora vgs	2	Elenergi og ekom	1	1	2
8	Eid vgs	2	Datateknologi og elektronikk	1	-1	0

3. Tilbudet i frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign blir endra slik:

Frisør, blomster, interiør og eksponeringsdesign						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
8	Eid vgs	1	Frisør, blommar, interiør og eksponeringsdesign,	1	1	2

4. Tilbudet i handverk, design og produktutvikling blir endra slik:

Handverk, design og produktutvikling						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
8	Eid vgs	1	Håndverk, design og produktutvikling	0,5	-0,5	0

5. Tilbudet i helse- og oppvekstfag blir endra slik:

Helse- og oppvekstfag (HO)						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
2	Fitjar vgs	2	Barne- og ungdomsarbeiderfag	1	1	2
3	Arna vgs	2	Barne- og ungdomsarbeiderfag	0,5	0,5	1
3	Fyllingsdalen vgs	1	Helse- og oppvekstfag	5	-2	3
3	Fyllingsdalen vgs	1	Helse- og oppvekstfag 3-årig med studiekompetanse	0	2	2
3	Sotra vgs	2	Barne- og ungdomsarbeiderfag	1	1	2
3	Årstad vgs	2	Helsearbeidarfag	2	-1	1
4	Årstad vgs	3	Hudpleie	1	1	2

6. Tilbudet i informasjonsteknologi og medieproduksjon blir endra slik:

Informasjonsteknologi og medieproduksjon (IM)						
---	--	--	--	--	--	--

Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
3	Amalie Skram vgs	1	Informasjonsteknologi og medieproduksjon	3	-1	2
3	Amalie Skram vgs	2	Informasjonsteknologi	1	1	2

7. Tilbodet i naturbruk blir endra slik:

Naturbruk (NA.)						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
1	Bømlo vgs	1	Naturbruk	0	1	1
2	Voss vgs	1	Naturbruk med friluftsliv	2	-1	1
2	Voss vgs	2	Landbruk og gartneri	3	1	4
2	Voss vgs	2	Heste- og dyrefag	0,5	0,5	1
3	Stend vgs	2	Heste- og dyrefag	4	1	5
4	Austrheim vgs	1	Naturbruk	0	1	1

8. Tilbodet i restaurant- og matfag blir endra slik:

Restaurant- og matfag (RM)						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
2	Voss vgs	2	Matindustri	0	0	3 plassar totalt
2	Voss vgs	2	Bakar og konditor	0	0	
5	Sogndal vgs	1	Restaurant- og matfag	0	1	1
8	Måløy vgs	2	Kokk og servitør	0	1	1

9. Tilbodet i sal, service og reiseliv blir endra slik:

Sal, service og reiseliv (SR)						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
3	Sotra vgs	1	Sal, service og reiseliv	2	-1	1

10. Tilbodet i teknologi og industrifag blir endra slik:

Teknologi og industrifag (TP)						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
1	Kvinnherad vgs	1	Teknologi og industrifag	3	-1	2
2	Kvam vgs	2	Transport og logistikk	0	1	1

11. Tilbodet i studiespesialisering blir endra slik:

Studiespesialisering						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
2	Kvam vgs	1	Studiespesialisering	2	-1	1
5	Sogndal vgs	1	Studiespesialisering	3	-1	2
7	Hafstad vgs	1	Studiespesialisering	5	-1	4

12. Tilbodet i påbygging til generell studiekompetanse blir endra slik:

Påbygging til generell studiekompetanse (PB)						
Inntaksområde	Skule	Nivå	Utd.program/ programområde	Klassetal 2020/21	Framlegg til endring	Avdelingsdirektøren si tilråding 2022/23
3	Os vgs	3	Påbygg til gen. stud.komp	2	-1	1
3	Åsane vgs	3	Påbygg til gen. stud.komp	2	-1	1
7	Høyanger vgs	4	Påbygg til gen. stud.komp	utlyst utan klasse- og plasstal		
8	Eid vgs	3	Påbygg til gen. stud.komp	2	-1	1

13. Investeringskostnadane ved oppretting av nye opplæringstilbod vert finansierte innanfor ramma av opplæringstilbodet. Det gjeld:

- Vg1 naturbruk ved Austrheim vgs, kr. 400 000
- Vg2 transport og logistikk ved Kvam vgs, kr. 300 000
- Vg2 vg2 kulde-, varmepumpe og ventilasjonsteknikk ved Slåtthaug vgs, kr. 300 000

14. Endring av inntaksmatrisa

Søkarar frå Tysnes kommune, inntaksområde Sunnhordland, får nærskulepoeng også til dei vidaregåande skulane i Bergen kommune.

15. Eit av Yrkesopplæringsnemnda viktigaste føremål er å bidra til at flest mogleg ungdomar får ei utdanning som fører til læreplass og fagbrev, og at verksemdene vert sikra faglært arbeidskraft. Difor meiner nemnda at dersom det er dokumentert tilstrekkeleg tilgang på læreplassar, må det opprettast tilbod slik at ungdom kan søke. Motsett meiner nemnda at det ikkje skal opprettast tilbod i skulen som vi veit det ikkje er læreplassar til.

På overordna nivå er Yrkesopplæringsnemnda nøgd med årets klassesak. Det er eit krevjande arbeid å dimensjonere skulen slik at tilgang på læreplass og arbeidslivet behov for faglært arbeidskraft er det avgjerande. Nemnda meiner det er gjort eit godt arbeid som langt på veg er i tråd med nemndas tidlegare tilrådingar og arbeidslivet behov for kompetanse og arbeidskraft

Nemnda viser til at det i dei seinare åra har vore gjort mykje godt utviklingsarbeid mange stadar for å styrke samarbeid mellom skule og arbeidsliv. Dette har både betra kvaliteten, gitt eit betre tilbod nærare lærebedriftene, som igjen har gitt arbeidslivet fleire lærlingar som dei etterspør. Det er framleis viktig at vurderingar av kva skular dei einskilde faga skal plasserast ved, tek omsyn til kva slags lærebedrifter som finns nær den einskilde skule.

Yrkesopplæringsnemnda viser til at fleire kunne vore sikra både læreplass og faglært arbeidskraft om fleire viste mobilitet og reiser dit læreplassen finns, samstundes som lærebedrifta må akseptera ein tilreisande ungdom. Nemnda meiner difor det må vurderast om det kan etablerast incentivordningar for å auke mobiliteten og for å motivere lærebedriftene til å utdanne fagarbeidarar til og slik sikre seg framtidig arbeidskraft.

Nemnda registrerer at nokre stadar kan lågt tal på ungdomskulla svekke moglegheit for å etablere tilbod som er etterspurt frå arbeidslivet, tilbod som har føreseieleg tilgang til læreplass. Nemnda meiner det må brukast skjønns ved vurdering av klassestorleik, og at det er positivt å tilretteleggje for kombinerte klassar, nytte kombinasjonar av undervising og andre ordningar som t.d Stryn modellen der det er mogleg, slik at arbeidslivets behov for lærlingar og faglært arbeidskraft blir ivareteke.

Nemnda er nøgd med at tal påbyggklassar frå VG2 yrkesfag til VG3 studieførebuande vert redusert. Dette er ei utfordring på fleire fagområde, men særleg Helse og oppvekst skil seg

negativt ut. Alle som tek eit fagbrev har tilbod om å byggje på med VG4 studiekompetanse, og nemnda meiner difor det ytterlegare bør reduserast i talet på påbyggsklassane.

Vestland har eit godt tilbod i YSK i samarbeid med arbeidslivet. Det er nemnda godt nøgd med, og er positiv til nye etableringar, men med den klare føresetnad at det er etablert avtale mellom skule og lærebedrifter på førehand..

Nærmare om enkelte programfagtilbod og behovet i arbeidslivet som nemnda har fått signal om

Bygg og anlegg

I bygg og anleggsfaga er det generelt god tilgang til læreplass, i nokre fag meir enn andre. Dette er ei næring som er til stades i alle fylkets kommunar, og det er difor viktig at tilbodet har geografisk spreing. Også i Bergen er det behov for å gjere tilpasningar, og nemnda merker seg at Laksevåg/ Maritime vgs i dialog med bransjen, ønsker å «bytte» ein tømrar klasse med ein betong og mur klasse. Det meiner nemnda er eit forslag som må lyttast til, og la søkjartala vise om det er behov for eventuelle justeringar.

TIP

Verksemdene innan Teknologi og industrifaga, melder i stor grad om aukande behov for lærlingar i tida framover. Det er likevel geografiske forskjellar med ulik tilgang på læreplassar som saka må ta høgd for. I Sunnhordaland er det eit prekært behov for faglærte innanfor ISO faga, og det er stilt garanti for læreplass frå store industriaktører. Då meiner nemnda at det må etablerast eit søkbart tilbod.

Elektro og datateknologi

For tilboda i Elektro og datateknologi er nemnda godt nøgd med at klassetalet for Stor Bergen vert nedskalert, som og er i tråd med bransjepartane si vurdering.

Nemnda registrerer elles at det er eit stort behov for fleire lærlingar verksemdene i Nordfjord, og er uroa for tilbodet ved Eid vgs. Når det finns tilstrekkeleg med læreplassar, slik næringslivet melder om stort behov for, meiner nemnda at det og må opprettast eit søkbart tilbod, og at det legges til grunn skjøn. Så må klassejusteringssaka vise om det er grunnlag for klasser.

Helse og oppvekst

I oktober var det mange VG2 elevar med ungdomsrett, flest på Helsefagarbeider og færre på Barne og ungdomsarbeidar, som ikkje hadde fått læreplass. Særleg Bergen og omeignskommunane har denne utfordringa. Det må undersøkjast i kva grad dette skuldast dei tidlegare meldte utfordringane med store restansar i fagprøvar grunna problem med prøvenemndene, om det er forsøkt å få læreplassar andre stadar enn i Bergen og omegn, samt om dette kan skuldast nokon form for koronarelaterte utfordringar. Om desse tre faktorane kan avkrefast, vil det vere rett å redusere i tilbodet.

Samstundes er det slik at svært mange gjer eit bevisst val om to år på HO yrkesfag, for deretter velje seg over til VG3 studieforberedande. Alt for mange sit at utan verken fagbrev eller studiekompetanse, og det er naudsynt å gjere ein særskilt innsats for å motivere fleire til å fullføre med fagbrev, så kan dei eventuelt velje å ta studiekompetanse etter fullført fagbrev.

Sal, Service og Reiseliv

Innan Sal, Service og Reiseliv har ein dei siste åra i varierende grad lukkast med å skaffe læreplassar.

Innan desse faga må bransjen sjølv i atskilleg større grad vise til antall læreplassar som er tilgjengeleg før nye klassar kan opprettast. Nemnda registrerer at desse fagområda har hatt prosentvis størst nedgang i formidling frå 2019 - 2020.

Tilbodet her må difor vurderast grundig opp i mot tilgjengelege læreplassar og kva tryggleiken er å kunne behalde dei.

Restaurant og matfag

Sjølv om det manglar god oversikt på tilgjengelege læreplassar, er det truleg stort behov for lærlingar. Søknad til desse linene er låg, og har vore fallande over tid. Det er behov for betre oversikt på tilgjengelege læreplassar, og det er sannsynleg eit behov for at fleire ungdomar søkjer seg til dette programområdet. Baker og konditorbransjens landsforeining viser i sitt innspel at dei

ønsker eit samarbeid om eit regionalt kompetansesenter for baker og konditorfag. Nemnda ønsker at eit slikt initiativ må vurderast, men det bør omfatte heile programområdet. Fleire må difor inviterast inn til eit slikt samarbeid.